

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srodeę dnia 29 Lipca r. s. 1831 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 17 lipca.

z Bożey Łaski

MY NIKOŁAJ PIERWSZY,

CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYX,

i t. d. i t. d. i t. d.

Nadzwyczajne rozchody, w obecnych okolicznościach nieuniknione, wymagają do obmyślenia niektórych środków dla ułatwienia obrótów finansowych.

W tym względzie, zgodnie z przedstawieniem Ministra Skarbu i Opinią Rady Państwa, Uznaliśmy za dobrą, pozwolić utworzenia na czas biletów Podskarbstwa Państwa, w summie na trzydzieści milionów rubli assygnacyynych, z opłatą od nich corocznych procentów po cztery od sta, na osnowie postanowienia, przy tém załączonego.

Zamykając wypuszczenie tych biletów w miarę potrzeby we trzech oddziałach, Rozwiązujemy Ministrowi Skarbu przystąpić teraz do wypuszczenia pierwszego oddziału biletów na dziesięć milionów rubli; na wypuszczenie zaś dwóch pozostałych upraszać na każdy raz osobnych od Nas Ukazów.

Na autentyku podpisano własną JEGO CESARSKIEY MOŚCI ręką:

NIKOLAJ.

Kontrassygnował Prezydent Rady Państwa Hrabia Wiktor Koczubey.

w Carśkiem-Siele
13go lipca 1831 r.

— Przez najwyższy dyplomata pod dniem 30 czerwca, Astrachański Arcybiskup Ormiański, Serafim, policzony do orderu *s. Anny 1szej klasy*. (R. I.)

Wódz Naczelny Woyska Działającego, Jenerał Marszałek-Polny, Hrabia Paskiewicz-Erywański, donosi JEGO CESARSKIEY MOŚCI, pod dniem 5tym terażniejszego lipca, o dalszych swych rozrządzeniach do przeyscia *Wisły*.

Przeprawa ta urządzona pod *Osiekim*. Mosty i potrzebne szanice przedmostowe na obu brzegach są gotowe. — Jenerał-Adjutant Hrabia *Pahlen* z przodowym korpusem przeszedł już na lewy brzeg i rozłożył się w wygodney przed samym mostem pozycyi przy warzelniach soli. Awangarda jego wyciągnięta w *Raciążku*, a poczty przodowe wystawione do rzeczki *Sktawienki*, ponad którą dają się postrzegać gdzieniegdzie niewielkie poczty kossynjerów, wzmocnione przez uzbrojonych mieszkańców. D. 5go zaczęta przeprawa obozu i wszystkich ciężarów; główne siły są ześrodkowane w bliskości samey przeprawy na wygodney pozycyi, i w zupełney gotowości ruszenia na tamtą stronę, dla ogólnych działań zaczepnych, albo spotkania tu buntowników, jeżeliby oni umyślili uczynić tu iakiekolwiek pokuszenie się wojskami swoimi, na prawey stronie znajdującemi się.

Poruszenia, ułożone przez Wodza Naczelnego dla oddzielnych części Armii przyprowadzają się do wykonania także z pożądanym skutkiem. Awangarda 6go Korpusu pieszego, pod dowództwem Jenerał-Porucznika *Gołowina*, rozłożona w *Siedlcach*, wykonała różnemi partjami woysk dotarcia ku stronie *Pragi*, i pomimo napotykaných przez nie tam wielkich sił buntowników, pofo-

żyła znaczną liczbę na miejscu, zabrała w niewolę 3ch Sztabs-Oficerów, 6ciu Ober-Oficerów i do 140 szeregowych, a sama bez wielkich strat powróciła do *Siedlec*. Jenerał-Adjutant *Rüdiger*, znajdujący się w Woiewództwie *Lubelskiem*, czynnie zajmuje się przysposobieniami do przeprawy ze swoim Korpusem, przez górną *Wisłę*; a Jenerał-Porucznik *Kaysarow*, z częścią woysk powierzonego iemu 3go Korpusu pieszego, obległ już ze wszęch stron twierdzę *Zamość*.

Woyska Działającej Armii, które znajdowały się w *Litwie*, dla ścigania buntownika *Giełguda*, równie iako i wielka część oddziału, który dla teyże przyczyny pozostawał w *Lomży*, po zniszczeniu tego buntowniczego Korpusu, wzięty kierunek ku Armii Działającej. Wódz Naczelny przy wystaniu tego doniesienia zamierzał rozpocząć bez odkładania dalsze działania zaczepne, o skutkach którego oczekiwane jest doniesienie. (R. I.)

— Przez najwyższy dyplomata, 25 czerwca, najwyższa wiey mianowany kawalerem orderu *s. Włodzimierza 2giey klasy*, Dowódzca 1szej brygady 25tey dywizyi pieszey, Jenerał-Major *Brayko*.

— Przez najwyższy dyplomata, 30 czerwca, najwyższa wiey policzony do orderu *s. Anny 1szej klasy*, Namiestnik Patriarchy Eczmiadzińskiego, Katolikos wszystkich Ormianów, Arcybiskup *Martiros*. (P. P.)

— D. 11 lipca, JW. Minister spraw wewnętrznych, Jenerał-Adjutant Hr. *Zakrewski*, wyjechał do *Finlandyi*. (R. I.)

— O liczbie chorych na *Cholery*:

Od dnia okazania się choroby do 12go lipca:

Zachorowało . . . . . 7567 osób.

Umarło . . . . . 3804 —

Od dnia 12go zostało chorych . . . . . 1989 —

W ciągu doby dnia 13go lipca:

Zachorowało . . . . . 108 —

Wyzdrowiało . . . . . 121 —

Umarło . . . . . 60 —

Zostało chorych do dnia 14go lipca 1916 —

W ciągu doby dnia 14go lipca:

Zachorowało . . . . . 99 —

Wyzdrowiało . . . . . 164 —

Umarło . . . . . 108 —

Zostało chorych do dnia 15go lipca 1745 —

W ciągu doby d. 15go lipca:

Zachorowało . . . . . 88 —

Wyzdrowiało . . . . . 112 —

Umarło . . . . . 54 —

Pozostało do 16go lipca . . . . . 1665 —

Z tey liczby po domach . . . . . 731 —

w lazaretach . . . . . 934 —

Z nadzieją wyzdrowienia . . . . . 465 —

D. 17 lipca 1831. (P. P.)

FRANCYA.

Paryż dnia 7 lipca.

Birża Paryzka dnia 6. Pięć od sta 86 fr.

20 — Trzy od sta 57 fr. — Akcyje bankowe 1500 fr. —

Pożyczka królewsko-hiszpańska 62.

— Król przybył dnia 3 wieczorem z *Fontaineblau* do *St-Cloud*. *Journal des Débats* donosi, że J. K. M. i cała familia królewska powróci dnia 11 t. m. do *Palais Royal*.

— Przez postanowienie prefekta policyi, zabroniono przybierać po ulicach pism politycznych i niepolitycznych, pod karą pieniężną od 25 do 500

Lauzanna dnia 28 czerwca.

fr. i pod karą więzienia od sześciu dni do miesiąca; zabroniono też obwoływaczom publicznym zatrzymywać się na ulicach dla wystawienia na sprzedaż rękopismów lub druków.

— Gazeta *Kurier Francuzki* donosi, że pięć frankowe sztuki monety z wyobrażeniem *Henryka V*, znajdują się od kilku dni w obiegu; twierdzą, iż wypuszczono ich we Francji za 20,000 fr., i że ta moneta była wybitą w Anglii.

— *P. Blacas* przybył do Turynu. Donoszą, że *Xiężna Berry* przybędzie tam za kilka dni.

— Donoszą z *Cherbourg*, że *Xiężna Brabancji* znajduje się, z powodu zastąpienia w cięż w stanie zdrowia niezupełnym, i że to zmusza ją do siedzenia w pokoju i niewpuszczania odwiedzających; zresztą stan jej zdrowia nie ma nic zatrważającego. Nie otrzymano jeszcze żadnej wiadomości o *Donnie Maryi*.

— Wielka czynność panuje teraz w arsenale Tuluzkim; robią wiele tożów, nowego wzoru. Wiele statków żadują, które mają udać się do *Montpellier*.

— Czytamy w liście pisany z *Lizbony* pod dniami 9 t. m.: „Przybył tu okręt z depeşami, donosząc o ostatnich wypadkach, zaszłych, w *Brezylji*; wiadomość ta sprawiła mocne wrażenie. Słychać okrzyki: *Don Pedro* jest w *Europie*! Wyrażenie sprawione za przybyciem eskadry francuzkiej, było mniejszym w porównaniu do owego. Minister wojny wydał rozkazy, ażeby zebrano zapasy żywności w rozmaitych punktach między *Lizboną* i granicami *Hiszpanii*. Garnizony *Elvas*, *Compo-Maior*, *Castello-Branco*, *Almeida* i w innych fortecach na granicach *Hiszpanii*, zostały powiększone. Nie wiadomo jeszcze, czy wojska hiszpańskie będą wezwane do tych fortec, lub czy tylko nasza mają je zająć. (*J.d.S.P.*)

— Dnia 11 —

Gazeta wychodząca w *Havre* zawiera wiadomość wielkiej wagi. „Dowiedziemy się z pewnego źródła, mówi ta gazeta, że rząd francuzki przystał na pretensje Stanów Zjednoczonych, rozszczone za zabory poczynione w r. 1812 i 1813, oraz zgodził się na żądane za to wynagrodzenie. Dział okrągłą summe 25 milionów franków, rząd francuzki uiszcza się ze wszystkich wynagrodzeń dla rządu Stanów Zjednoczonych, nawet z tych, które pozostały w zawieszeniu względem *Luizjany*, i na mocy takowego układu, który poseł amerykański opatrzone władzą pełnomocną podpisał, uprzętniono wszelkie trudności, i nieporozumienia, o których prezydent *Jackson* wspomina w swoim oświadczeniu, została uchylone. Związki handlowe zawarte zostały ściślejsze między Francją a Stanami Zjednoczonymi. Poseł przyrzeka, w imieniu swojego rządu, że zmniejszona będzie w Stanach Zjednoczonych opłata wchodowego od win, za które płacić się tylko będzie 5 centymów od gallonu. Od przywozu wyrobów jedwabnych opłata w portach zostanie także zmniejszona. Z naszej strony zgadzamy się na zmniejszenie opłaty w portach francuzkich od materij bawełnianych. Inne zasady traktatów, które wiążą nas ze Stanami Zjednoczonymi będą utrzymane, i systemat wzajemności dla obu bander będzie zachowany. Stany Zjednoczone zgadzają się też na zapłacenie półtora miliona wynagrodzenia dla sprawy, które w walce o niepodległość pomagały sprawić Amerykanów.

Paryż dnia 14 lipca. (*J.d.S.P.*)

W gazecie *Courier du Nord*, wychodzącej w *Lille*, wydrukowano: „Różne gazety zatrudniają publiczność formowaniem północnej armii, ze 150,000 ludzi, które na naszych granicach mają być postawione; już do niej i generałów mianowali; a od dnia 15go wojsko to ma być postawione na stopie wojny. Cała nasza załoga składa się z jednego batalionu piechoty i z jednego regimentu jazdy, tylko-co uformowanego; toż samo jest i w sąsiednich twierdzach. Podług tego, co wiemy, żadnego regimentu nie ma w marszu, dla wzmocnienia garnizonów na północnej granicy, owszem rozumiemy, że z północną armią toż samo da się widzieć, co z wojskami *Var* i *Pirenejskiem*, które nigdy nie istniały. (*Allg. Preuss. St. Zeit.*)

Przed niejakim czasem gazety pisały, o śródkach, przyjętych przez rząd francuzki, przeciwdziałających się istniejącym traktatom, dla przeszkodzenia wyjazdowi robotników, którzy mieli zamiar udać się do Francji. Dowiedziemy się teraz, że na przełożenia poprzednicze środki te zostały odwołane.

— *Gryzonowie*. Gdy punkta przedugodne, zakommunikowały propozycją Króla Francuzkiego, której przedmiotem jest wyjednanie przebaczenia dla żołnierzy dawniejszych półków szwajcarskich, którzy, skazani na galery przez rady wojenne, odbywają teraz swoje kary w więzieniach francuzkich, wielka rada *Gryzonów* przychyliła się do nich, gdyż mała liczba osob należących do Kantonu została w tym nie-szczęściu, a przewinienie które popełnili jest lekkie.

— Postanowienie królewskie zostało ogłoszone w *Neufchâtel*, dnia 22 upłynionego czerwca, przez generała maiora *Pfuele*, którego przedniejsze rozporządzenia są następujące:

Ciała prawodawcze, stanowiące też radę ieneralną narodu, ustanowione w r. 1814, składać się będzie z pewnej liczby deputowanych, z których dziesięciu będzie mianował Król, resztę zaś wybierać lud, licząc jednego deputowanego na pięćset dusz ludności. Ci deputowani, wybrani na lat sześć, wychodzić będą w trzeciej części, i będą mogli być znów obranymi.

Wszyscy poddani kraju, mają prawo wotowania na zgromadzeniu wybierczym swego okręgu, pod warunkiem, iżby wotujący miał lat dwadzieścia skończonych, gdyby nie był bankrutem, lub, iżby nie ciążyła na nim kara niestawy.

Warunki, aby być wybranym są: mieć dwadzieścia pięć lat skończonych, być członkiem korpusu lub gminy, posiadać dobra nieruchome wartości 1,000 talarów przynajmniej.

Co dziesięć lat, ciało prawodawcze zajmie się sprawdzeniem stanu okręgów, ich ludności i liczby deputowanych, naznaczonych dla każdego z nich, aby tym sposobem propozycya jednego deputowanego na 500 poddanych kraju, pozostała zawsze tą sama.

Ciało prawodawcze dzielić będzie z rządem inicjatywę wnoszenia praw; lecz powinno się trzymać w granicach zakreślonych przez konstytucyą.

Ciało prawodawcze ogłaszać będzie swe czynności, powiedziano, drogą druku, skąd wnieść należy, że posiedzenia nie są publiczne.

— Pan *Gosse* w *Genewie*, umieścił w gazecie tamszcznej, następujący artykuł:

„Od trzech blisko miesięcy, po wilgotnej i zimnej wiosnie, za którą nastąpiły dosyć mocne upały i częste groziły burze, postrzeżono w *Genewie* znaczną liczbę chorych osób, które, prawie wszystkie, okazywały nieregularność żołądka, zamulanie w wątrobie i kiszkiach, niekiedy znajdował się też ból głowy, a nawet iey zawrót, poprzedzały zaś je boleści i kurcze. Wypadki te w ogólności, ulegały badaniu sądowemu. Śmiertelność w naszym mieście jest nawet niższą od umiarkowanej, a liczba chorych znacznie się teraz zmniejszyła, kilka przypadków, które się nagle śmiercią zakończyły, mogły dać wyobrażenie o chorobie, znanej pod imieniem *cholera-morbus*; lecz w rzeczy samej, nie miały one żadnego do niej podobieństwa, i uszłyby zapewne niepostrzeżone, gdyby nie myślano o zarazie, która opanowała *Rossyą* i *Polskę*. Załować potrzeba, powiemy tu nawiasem, że w tym zdarzeniu, smutny przesąd, który codziennie bardziej się wkorzenia w umysły naszego ludu, przeciwi się otwieraniu ciał umarłych, a tym sposobem pozbawia ludzi świadomych sztuki lekarskiej, udzielać rady w interesie zdrowia publicznego. Z resztą to usposobienie epidemiczne do chorób katarowych i żółciowych rozciągnęło się i do innych krajów zachodniej *Europie*, do *Paryża*, *Londynu* i t. d., nie zaś nie okazało się straszliwego, tylko takie symptomata, iakie widzieliśmy sami.”

Zadziwiająca jest rzecz, że przesąd przeciw-

RZECZY TURKICKIE.

Alexandrya d. 19 kwietnia.

Wspomnieliśmy już, że dnia 10 czerwca wyjechał z Konstantynopola Sułtan Mahmud na morze Marmora, na zbudowanej w guście europejskim fregacie Szeref-Rezan, tej samej, która przed dwiema laty odwoziła do Odessy Postów Turckich, Chalila Baszę i Suleymana Nedżiba, terniejszego Reis-Effendego. Na tym statku towarzyszą Sułtanowi Wielki Admirał Chalil Basza, Tajny Sekretarz Mustafa Effendi i kilku innych wysokich urzędników dworu. Znajomy Armeniński bankier i dyrektor mennicy, Kassas Arotin, wyjechał także za Sułtanem z wielką liczbą jubilerów i złotników, na statku austriackim, umyślony do tej przejażdżki najętym, dnia 4go flota przybyła do Gallipoli, z kąd Sułtan, po krótkim pobycie i po obejrzeniu Dardanellów, udał się przez Enos do Adryanopola. Znajomy Hussein Basza wezwany był z tego miasta do Gallipoli dla pomówienia z Sułtanem. O dalszem przeznaczeniu floty nic nie wiadomo. — Na kilka dni przed swym odjazdem (dnia 28 maja) Sułtan przyzwał wszystkich Ministrów i naczelnych Ulemów w Haydar-Baszy, na wielkiej łące za Skutari; przyczem dla zabawy obecnych przygotowane były rozmaite rozrywki w europejskim zupełnie guście, iakoto: widowiska francuzkich skoczków na lincach i sztukmistrzów konnych, diorama, zawierające wsobie widoki rozmaitych miast europejskich i azjatyckich, balon i t.d. — Odjazd Sułtana tak zajmował w ostatnich dniach mieszkańców stolicy, że mało nawet zwracano uwagi na bieg interesów w zbudowanych prowincjach. Herzt buntu Mustafa Basza zamknął się w Skutari, gdzie otoczony jest oddziałem wojsk Wielkiego Wezyra pod naczelnictwem Mehmeda, Baszy Ruszuckiego. Sam zaś Reszad Basza udał się do Ochry, ażeby, w razie potrzeby, głównymi siłami swojej armii pomagać do oblężenia. Wyjechał już on do Konstantynopola 2,000 niewolników Albańskich, którzy tam użyci są do robot w arsenał. Oprócz Monastyr i Ochry, Turcy mają teraz główne swoje obozy w Uskubie, Sofii i Adryanopolu. Prowincya Skutaryjska przyłączoną została tymczasowie do innych Albańskich, Namiestnictw, oddanych pod zarząd Wielkiego Wezyra. Tymczasem otrzymano wiadomość, że eskadra, przeznaczona do blokowania brzegów Albanii, weszła do przystani Prewexkiej, a ztamtąd natychmiast udała się do Durazzo. — Karafenzi Sade Ali Bey ze swoim wojskiem spieszenie odstąpił zpod Sofii, gdzie znajdnie się Korpus Izzeta Mehmeda Baszy, i poszedł do północnej Albanii, a tym sposobem, droga z Belgradu do Konstantynopola zupełnie teraz jest od band oczyszczoną. — Przez czas nieobecności Sułtana, Seraskier, Chozrew Basza, gorliwie stara się o utrzymanie spokojności w stolicy, i Rząd dla zapobieżenia wszelkim nieporządkom, zabronił wszelkich hucznych zabaw, godów weselnych, przejażdżek wodą, zgromadzania się wieczorem w kawiarniach, a nawet chodzić po ulicach późno wieczorem; żołnierzom zaś zabroniono ijechać do Pera i Skutari, lub ztamtąd do Konstantynopola, bez szczególnego pozwolenia ich naczelników; tymto środkiem ostrożności winna jest stolica tę zupełną spokojność, której teraz używa. (G.P.S.)

— Korpus wojska Mehemet-Alego, który miał dziś wyjść w pochod do Syrii, otrzymał przeciwny rozkaz. Ma być przedsięwziętą wyprawa przeciwko Baszy St. Jean d'Acre, który odmawia płacić daniny, należnej Sułtanowi. Sułtan, iak powiadają, oddał ten paszalik Mehemet-Alemu, który z 20,000 wojska rozpocznie kampanią przeciwko pomienionemu Baszy. Nie można wątpić o pomyślnym skutku tej wyprawy, gdyż Basza St. Jean d'Acre nie ma 5,000 wojska, ani żadnego okrętu, któryby mógł odbywać służbę. Kandya jest zupełnie uległą i zostaje pod zarządem baszy egipskiego. W Sennaar miasta są pokonane, lecz wieśniacy mężnie walczą za swoją niepodległość; wiele im do tego pomaga klimat, albowiem prawie wszyscy tam

ko otwieraniu trupów może znajdować się między ludem, tak powszechnie oświeconym, iak są mieszkańcy Genowy; lecz przesąd ten, na który doktor Gosse słusznie narzeka, i który ma swoje źródło w uczuciu złe zrozumianém, i fałszywych wyobrażeniach religijnych, panuje także i w Anglii.

— Na posiedzeniu dnia 25 czerwca, wielka rada kantonu Berny dała pełnomocnictwo radzie zdrowia wysłać kilku lekarzy do krajów, gdzie panuje cholera morbus, dla postrzegania tej choroby i obeznania się ze sposobem iey leczenia: wyznaczono na ten cel 8,000 fr. (J.d.S.P.)

ANGLIA.

Londyn dnia 8 lipca.

J. K. W. Xiążę Brunświcki wyjechał do stałego lądu.

— Sir Hussey Vivian przybył do Dublinu, i natychmiast objął naczelną dowództwo nad wszystkimi wojskami, znajdującymi się w Irlandyi.

— Półkownik Nichols wyjeżdża do Fernando Po, dla przywiedzenia do wykonania systematycznie przeciwko obchodzeniu się z murzynami.

— Nisiakiś Pan W. Sydney wezwał dnia 2 t. m. przez okólnik, wszystkich członków irlandzkich parlamentu, znajdujących się w Londynie, ażeby zbrali się dnia 6, dla rozważenia odmian, mających zażyć w biu o reformie, stanu wewnętrznego Irlandyi, oraz sposobów podźwignienia iey z ubóstwa, i dla zastanowienia się nad wielą innemi ważnemi rzeczami, tyczącymi się Irlandyi.

— Akcyoniści uniwersytetu londyńskiego, zbrali się dnia 2, na zgromadzenie ogólne, dla weyrzenia w stan interesów tego zakładu. Po żwawej dyskusyi, postanowiono wyznaczyć komitet, dla uchylenia rozmaitych nadużyć, które zostały wprowadzone w iego administracyi, a które dały powód do zażaleń.

— Mają najpocześniejsze nadzieie o przyszłym zbiorze; dobre żniwo będzie teraz tém ważniejsze, iż jest najlepszym środkiem, służącym do zrównoważenia wpływu nieprzyjaznego, pochodzącego z wywozu znacznej ilości drogich metallów.

— Stu siedemnastu zbrodniarzy, którym skończył się czas wygnania na wyspach Bermudzkich, przybyło w tych dniach do Portsmouth, i zostali wypuszczeni na wolność z owocem swoich oszczędzeń. Byłoby daleko lepiej, gdyby oni pomnożyli liczbę mieszkańców Nowey-Wallii południowej, a niżeli liczbę i tak dosyć znaczną naszych ludzi szkodliwych.

— Donoszą z Liverpoolu pod dniem 29 czerwca: okręt Elżbieta z Rygi przybył tej nocy pod banderą zieloną. Jeden człowiek z osady umarł z cholery, a drugiego zostawiono chorym w Elseneur. Powszechna niespokojność obudziła się na giełdzie z tego zdarzenia.

— Dnia 5 uyrzano publicznie na giełdzie sztukę Sciofrankową, mającą z jedney strony wyobrażenie Xięcia Bordeaux z napisem na brzegu Henryk V, Król Francyi, a na stronie odwrotnej herb Francyi. Zdarzenie to wzbudziło podziwienie na giełdzie, gdzie puszczone pogłoskę, iż znaczną ilość sztuk tegoż stępla postano do Francyi. (J.d.S.P.)

WŁOCHY.

Turyń dnia 25 czerwca.

Król wyznaczył znaczną pomoc pieniężną dla nieszczęśliwych, którzy ucierpieli przez trzęsienie ziemi, dnia 26 i 28 ostatniego maja. Dnia 16 t. m., nowe wstrząśnienie, ieszcze mocniejsze, zrządziło niezmierną spustoszenia w mieście i okolicach Taggii. Żaden dom nie pozostał, któryby był nieznaruszony. Kósary, starożytna wysoka wieża zamkowa i 80 domów zupełnie się zawaliło, przeszło zaś 200 domów potrzebuie rychłej naprawy. Szczęściem, zginęła tylko jedna osoba w czasie tej klęski; prawie wszyscy mieszkańcy wynieśli się z miasta. (J.d.S.P.)

posyłani Egipcyanie umierają; i półki muszą być tworzone z kraiovcw. Zawoiowanie *Sennaaru* kosztowało już więcej 10,000 ludzi. W miesiącu styczniu wybuchły rozruchy w wielu punktach *Sennaaru* i załoga tameczna zostawać będzie w wielkiem niebezpieczeństwie, jeżeli rychło nie otrzyma posiłków. *Ibrahim Basza* zostaje jeszcze w *Alexandryi*, i często jeździ poiazdem po kwartale Franków. W ostatnich dniach padał tu bardzo wielki deszcz: podobnego wypadku nie pamiętają ludzie już około 40 lat tu żyjący. Młody Anglik, który miał zamiar odbyć podróż po Wyższym Egipcie, upadł z piramidy niedaleko *Kairu* i zabił się na śmierć. (J.d.S.P.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

W gazecie, *Daily-Advertiser*, wydrukowany jest list z *Nowego-Yorku* pod 1szym czerwca, w którym zawiera się wiadomość, że sławny naturalista *Bonpland*, po swoim uwolnieniu, d. 8 lutego, wyjechał ku rzece *Parana*, i d. 15go tegoż miesiąca przybył do *Bordiu*. Zamiarem jego było odwiedzić misyonarzy, potem wyjechać lewym brzegiem *Uruguay* do *Corrientes* i do *Buenos-Ayres*. *Uruguay* jest wielka rzeka, biorąca początek w *Brazylii* pod 26 stopniem szer. połud., powyżej *Buenos-Ayres*, spływa się z *Paraguayem* i tworzy *Laplatę*, przepłynąwszy do tego miesiąca 550 mil, przesłiczonej, żyznej ziemi. Zwiedzenie brzegów tej rzeki przez *Bonplanda* powiano mieć pożyteczne skutki dla nauk. (P. P.)

— Różne gazety ogłosiły, że hrabina *Rossi* (Panna *Sontag*) sprzedała księgarzowi *Hartmannowi*, w *Amszterdamie*, rękopism swoich pamiętników. Nowina ta wymyślona prosto na szkodę. (J.d.S.P.)

— *Paryżskie publiczne biblioteki*. Królestwa Biblioteka składa się z 500,000 tomów drukowanych xiąg, ze 100,000 tomów rękopismów i ze 120,000 monet; Arsenalna ze 170,000 tomów drukowanych xiąg i 6,000 rękopismów; Mazaryńskiego z 93,000 tomów drukowanych, ze 4,000 rękopismów; Miejska ze 42,000 tomów; Instytutu ze 70,000 tomów; Królestwa gabinetu z 50,000 tomów; Sądu Kassacyjnego ze 30,000; Szkoły Lekarskiej ze 30,000; Domu walidów ze 25,000; Szkoły Politechnicznej ze 24,000; Trybunału pierwszej instancji ze 20,000; Seminarjum s. *Sulpicyusza* ze 17,000; Ministerjum Spraw Zagranicznych z 15,000; Morska ze 12,000; Królestwa Archiwum z 10,000; Depo kart z 10,000; Prefektury Policji z 8,000; Artylerycznego centralnego Depo z 6,000; Królestwa Szkoły górniczej z 6,000; Król. Szkoły Muzyki i Deklamacji z 6,000; Instytutu dróg i mostów z 5,000; Ministerjum Woyny z 20,000; Królestwa Muzeum ze 3,000; Drukarni Królestwa ze 3,000; Obserwatorium ze 2,000; Ministerjum Morskiego z 1,500; Szpitala ślepych z 1,300.

— W całej Europie liczy się 1500 uczonych Towarzystw, z których połowa poświęca swe prace udoskonaleniu rolnictwa, sztuk i handlu.

— Mieszkańcy Północnej Ameryki w czasie swoich uczt wznoszą zazwyczaj następujący toast: „Pracowitość i wstrzeźliwość wiele pomagają w złych czasach.“ (P. P.)

O g ł o s z e n i e.

1 Od Komisji Dubieńskiego Kommissaryatskiego Depo ogłasza się, iż z powodu trudności w Wołyńskiej Gubernii zakupienia wygodnymi dla skarbu cenami rzeczy do obwiązania i pokrywania przy odprawowaniu do wojsk skarbowych rzeczy, Kommissya naznaczyła dla tego odbyć targi na sessyi tey, a mianowicie: targ pierwszy października 2go, drugi 4go, trzeci 7go, i przetarg 8go dnia teraźniejszego roku, roczna ilość rzeczy do obwiązania potrzebnych Kommissyi, za przykładem lat upłynionych, rohoży 46,000, powrozow pieńkowych grubych 42,000 sążni, oien-

kich zaśzywalnych 10,000 pęczkow, i łubow długości półtora arszyna, a szerokości arszyn 2,000. A zatem życzący targować się na dostawę tych rzeczy w tey Dubieńskiej Kommissyi, zechcą przybydź na naznaczone terminy dla targow i przetargu z pewnemi ewikcyami i przyzwoitemi o stanie swoim świadectwami na posiedzenie Kommissyi, gdzie obawione im będą, iak próby pomienionych rzeczy, tak i warunki, na których dostawa odbywać się powinna.

Sekretarz 7mej Klasy Zaika. (390)

L i c y t a c y a.

1 W Magistracie Miasta Wilna odbywać się będą publiczne licytacye na wypuszczenie od dnia 29 septembra teraźn. roku w arendę domow w wiedzy tegoż Magistratu zostających, a mianowicie w dniach 18, 20 i 21 nadchodzącego miesiąca augusta na wypuszczenie domow Arona Jankiela Mowszowicza Izraessa na Węgrach pod N. 343; Nechisow za Rudnicką Bramą pod N. 1,191; Kabasowiczow na Zarzeczu pod N. 558 i 559; Leykow przy ulicy Portowej pod N. 1161; Jochelsonow na Zarzeczu pod N. 567; Grodzieńskiego na Snipiszkach pod N. 947 i Maciejewskich na Zarzeczu i Popowszczyźnie pod N. 583, 616 i 617, i w dniach 24, 25 i 26 tegoż miesiąca augusta na zaarendowanie domow Mohla przy ulicy Subocz pod N. 52, Zelmaną Sakiera przy ulicy Zmuydzkiej pod N. 337, Mowszy Jofe ra Snipiszkach pod N. 953, Daniela Bukszy przy ulicy Wileńskiej pod N. 703, Markowskich na Antokolu pod N. 1411 i 1416, i Undrowicza także na Antokolu pod N. 1570 położonych. Życzący przeto arendować takowe domy, zechcą w pomienionych wyżej terminach iawić się do Magistratu Wileńskiego dla należenia do licytacyi. 1831 miesiąca inlii 28 dnia.

L. Weinziehr R. M. W.

(395) Kazimierz Degutowicz Regent M. W.

1 W Magistracie Miasta Wilna ze skutkow dekretu Sądu Głównego Wileń. 2go Departamentu Wremiennego w exdywizyi funduszu Tobiasza i Złotki Abrahamowiczow Ryttow zapadłego, odbywać się będzie w dniach 17, 18 i 20 następnego miesiąca augusta publiczna licytacya na wyprzedaż kamienicy tyebże Ryttow w mieście Wilnie przy ulicy Rudnickiej pod N. 282 położonej, w razie zaś nieiawienia się ambientow do nabycia wiecznością tey kamienicy, tedy następnie a mianowicie w dniach 25, 26 i 27 tegoż miesiąca augusta uskutecznić się będzie podobnie publiczna licytacya na zaarendowanie tey kamienicy od dnia 29 septembra teraźn. roku w trzyletnią arendowną dzierżawę; o czém tak dla wiadomości kredytorów Ryttowskich, iak również w tym celu żeby ambienici dla nabycia lub zaarendowania pomienionej kamienicy w terminach oznaczonych dla należenia do licytacyi do Magistratu Wileńskiego iawili się, wydaie się niniejsza awizacya. 1831 inlii 28 dnia.

Adam Goławski P. Burmistrz.

Kazimierz Degutowicz Regent M. W. (594)

2 Magistrat Miasta Wilna powodem nieiawienia się ambientów do licytacyi na terminie, uprzednio ogłaszane dla nabycia wiecznością

DODATEK

Wilno dnia 29 Lipca v. s. 1851 roku.

kamienicy exdywizorskiej Franciszka i Anny Opitzów w M. Wilnie na Zarzeczcu pod N. 566 położoney, Rubli srebrem 1,680 kop. 60 oznaczoney, do takowey licytacji nowe terminu 17, 18 i 20 nadchodzącego mca augusta przeznaczył, i o tém przez niemiecką awizacyą wszystkie interessowane osoby uwiadamia, oraz życzących nabydź tę kamienicę, aby w oznaczone terminu do Magistratu Wileńskiego na Seasye poobiednie dla należenia do licytacji stawali się zaprasza. Roku 1851 julii 24 dnia.

Adam Goławski P. Barmistrz.

(388) Regent Kazimierz Degutowicz.

Z b i e g i.

z Mińskiej gubernii od Ihumieńskiego Niższego Ziemskiego Sądu ogłasza się, iż w tutejszym powiecie wzięci wiozcęgi:

1) *Anton Fiedorow syn Lazarow*, powiadający się rodem z miasta Niżgoroda mieszczaninem, mającym od urodzenia lat 55, i następujące przymioty: wzrostu średniego, włosów ciemnorusych, na głowie ostrzyżonych jak u soldata, wąsow niegoli małych, twarzy białey, pełney, podługowatey, mała ospowatey, oczu błękitnych, nosa średniego, mówi czysto po rossyysku, ciała grubego.

2) *Andrey Pietrow syn Iwaniczow*, powiadający się dwornym człowiekiem, rodem Jarosławskiej gubernii Daniłowskiego powiatu, obywatela Nikołaja Wasilewicza Podpółkownika Połozowa, majątku Spasitela wsi Iwanowska, mający od urodzenia lat 21 i następujące przymioty: wzrostu wielkiego, cienkiego, twarzy białey, okrągłolicey, włosów ciemnorusych, podstrzyżonych nizko, nosa średniego, oczu ciemno-szarych, mówi po rossyysku, w składzie ciała chuderlawy.

3) *Iwan Nikołajew syn Nikołajew*, powiadający się rodem dwornym człowiekiem, Tambowskiej gubernii Spaskowskiego powiatu wsi Puzanowa, obywatela Alexicia Bohdanowa, mający od urodzenia lat 54, na włość od 1806 roku, następujących przymiotów: wzrostu małego, oczu światło-sinych, twarzy pełney, okrągłey, białey, nosa małego, korpusu miernego, włosów ciemno-rusych, podstrzyżonych nizko, mówi czysto po rossyysku.

4) *Iwan Iwanow syn bez nazwiska*, powiadający się rodem, włościaninem Woroneżskiej gubernii powiatu Pawłowskiego, wsi Chrenowa, Grafini Orłowey, mający od urodzenia lat 18, następujących przymiotów: wzrostu średniego i takiegoż składu ciała, twarzy okrągłey, białey, w prawém uchu zausznica; włosów światło-rusych, podstrzyżonych nizko, oczu błękitnych, nosa podługowatego, mówi czysto po rusku.

5) *Pawel Pietrow syn Kameniew*, powiadający się bydź rodem dwornym jakoby człowiekiem, Tauryckiej gubernii Semferopolskiego powiatu, wsi Iziumowki, obywatela Michała Popowa, u którego był za lokaja, mający od urodzenia lat 28; następujących przymiotów: wzrostu wielkiego, składu ciała miernego, twarzy mała smuglawey, ospowatey, nosa małego, włosów czarnych, podstrzyżonych ni-

sko, oczu ciemno-szarych, mówi czysto po rossyysku.

6) *Michajło Iwanow syn Iwanow*, powiadający się rodem dwornym jakoby człowiekiem, Tauryckiej gubernii i tegoż powiatu Symferopolskiego, wsi Iziumowki, obywatela Michała Popowa, u którego służył za kucharza, mający od urodzenia lat 28; następujące przymioty: wzrostu średniego, w składzie ciała mocnego, twarzy małej, czystey, śniadey, podługowatey, nosa średniego, oczu błękitnych, włosów ciemno-rusych, podstrzyżonych nizko, mówi czysto po rossyysku.

7) *Timofiej Anisimow syn Anisimow*, powiadający się z włościan jakoby dwornym człowiekiem, Sankt-Petersburskiego powiatu, wsi Kawierewa, obywatela Stiepana Uwarowa, u którego był za kuczera, mający od urodzenia lat 25; następujących przymiotów: wzrostu małego, ciała białego, grubego, twarzy czystey, nosa miernego, ostrowatego, oczu ciemno-szarych, włosów ciemno-rusych, na głowie nizko podstrzyżonych, w prawém uchu zausznica, mówi czysto po rossyysku.

8) *Nikołaj Fiedorow syn Zabirczenko*, powiadający się z włościan jakoby dwornym człowiekiem Chorsonskiej gubernii, Orlickiego albo Elizawetgradzkiego powiatu, wsi Wielikowki, obywatela Karła Mielaiswa, u którego był kuczerem; mający od urodzenia lat 25, następujących przymiotów: wzrostu niemałego, w ośmiu składzie cienki, twarzy śniadey, mała ospowatey, nosa średniego, oczu szarych, włosów ciemno-rusych, na głowie nizko podstrzyżonych, mówi czysto po rossyysku.

Ze wszyscy wyżej wyrażeni utrzymnią się w mieście Ihumeniu w turemném zamknięciu i na przeciw ich powiadania przeznaczono uczynić sprawki, o czém pisano o pierwszym, piątym i szóstym do Niżgorodzkiej i Symferopolskiej mieyskich policyy, a o ostatnich do ziemskich sądów, iako to: Daniłowskiego, Spasowskiego, Pawłowskiego, Tauryckiego, Sankt-Petersburskiego i Elizawetgradzkiego, Apryla 27 i 5 maja 1851 roku.

Assessor Turcewicz.

(379) Sekretarz Weltozyk.

z Służący kucharz Andrzej Sokół, przyzwiązający siebie częstokroć Pilimonem, poddany WW. Stecawiozów Doktorów Medycyny z Gubernii Mińskiej, z miasteczka Radoszkowicz, pod rewers niżej podpisanemu oddany, z żoną swoją Wiktoryą Sokołową alias Pilimonową poczyniwszy wiele szkod uciekli dnia 24 lipca r. t. zabrawszy wszystkie rzeczy do skrzynki, walizy, i wielkiego wora. *Andrzej Sokół*, wieku ma lat 40, wzrostu z arszyzny i 6 wierszków, twarzy ściągłey, oczu szarych: nosa orlego: włosów i brwi czarnych: brode i wąsy goli. Zona zaś jego *Wiktorya Sokołowa*, wieku lat 30: urody średniey, twarzy ściągłey: oczu światło-błękitnych, nosa podługowatego, włosów ciemnorusych, brwi takichże: w sobie sucha. Ktoby o takowych zbiegach donioś, lub ie dostawił niżej podpisanemu, przyzwoicie wynagrodzonym zostanie. Przy-

tém winianem oświadczyć, iż w razie nie przed-
kiego wynalezienia, prawnie poszukiwać będą
szkód i expensów na osobach, u których wyżej
wymienione bezpaszportne zbiegi przebywać bę-
dą. Wilno d. 25 lipca 1851 roku.

Antoni Wyrwicz, Sowiecnik Kollegialny,
Professor Uniwersytetu Wileńskiego.

Wolno drukować: Czasowy Policmeyster
Podpółkownik Rutkowski. (389)

P o d r a d y.

5 Prowiantki Departament Ministeryum
Woennego ogłasza, iż w skutek postanowie-
nia Zwierzchności na dostawę prowiantu i
owsa, w następującym 1852 roku osiedlonych
w Słobodzko-Ukraińskiej Gubernii Woysk i in-
nych znajdujących się w okręgu tego osiedle-
nia, także Charkowskiego Batalionu Wewnę-
trzney Straży z Żandarmską Komendą i niektó-
rych powiatowych Inwalidnych Komend, na-
znaczą się w Słobodzko-Ukraińskiej Izbie Skar-
bowey w następującym miesiącu listopadzie:
targ 2go i przetarg 6go dnia.

Ilość zaś prowiantu i owsa i kondycye, na
mocy których powinna odbywać się dostawa
onych, objawione będą przy targach.

Na wyżej oznaczone terminy, wzywają się
życzący do targów z ewikoyami, iakie oznaczo-
ne ustawą, Na y w y ż e y utwierdzoną 17 paź-
dziernika 1850 roku.

Tym czasem uprzednio Prowiantki Depar-
tament obwieszcza, że życzącym oddano bę-
dzie do woli podjąć się dostawy produktów,
ile kto może w miarę iego ewikoyy, że opłata
pieniędzy czynioną będzie akuracie na termi-
nach, wedle umow bez najmniejszego zatrzy-
mania i przewłoki, że w czasie przyjmowania
dostawowanych produktów przestrzegana bę-
dzie najsurowsza sprawiedliwość, i zgoła nie
będą miały miejsca nie tylko ucisk, lecz i naj-
mniejsza próżna zwłoka.

Naczelnik Oddziału Bielaiew.

(381) Stołu naczelnik Zacharow.

5 Prowiantki Departament Ministeryum
Woennego ogłasza, iż na dostawę prowiantu
i owsa dla zaopatrzenia w następującym 1852
roku rezerwowych i innych Woysk, znajdują-
cych się w Bessarabskim Obwodzie i Guber-
niach: Kamieniecko-Podolskiej, Kijowskiej i
Chersońskiej, nie wchodzących do składu osie-
dlonych Chersońskiego Oddziału, naznaczą się
w Izbach Skarbowych tych Gubernii i Expe-
dycyi: targ 11 i przetarg 15 stycznia 1852 roku.

Ilość zaś prowiantu i owsa i kondycye, na
mocy których powinna się odbywać dostawka
onych, objawione będą przy targach.

Na wyżej oznaczone terminy wzywają się
życzący z ewikoyami, oznaczonemi ustawą Na y
w y ż e y utwierdzoną dnia 17 października
1850 roku.

Tym czasem uprzednio Prowiantki Depar-
tament obwieszcza, iż życzącym zostawia się
do woli podjąć się dostawy w takiej ilości, w
iakiej kto sam zażąda i ubezpieczy akuracie
oney prawnemi ewikoyami, że opłata pienię-
dzy czyniona będzie akuracie na terminach
podług umów bez najmniejszego zatrzymania i
zwłoki, iż w czasie przyjmowania dostawowa-
nych produktów, przestrzegana będzie najsu-
rowsza sprawiedliwość i zgoła nie będą miały
miejsca nie tylko ucisk, lecz i najmniejsza pró-
żna zwłoka. Naczelnik Oddziału Bielaiew.

(381) Naczelnik Stołu Nikonowicz.

5 Prowiantki Departament Ministeryum
Woennego ogłasza, iż na dostawę prowiantu
i owsa dla zaopatrzenia w następującym 1852
roku osiedlonych w Chersońskiej i Ekateryn-
ostawskiej Guberniach woysk i innych naj-
dujących się w okręgu tego osiedlenia, nazna-
czą się w Chersońskiej i Kilowskiej Izbach
Skarbowych: targ 11 i przetarg 15 stycznia
1852 roku.

Ilość zaś prowiantu i owsa i kondycye,
na mocy których powinna odbywać się dostawa
onych, objawione będą przy targach.

Na wyżej oznaczone terminy wzywają się
życzący z ewikoyami, oznaczonemi Ustawą Na y
w y ż e y utwierdzoną dnia 17 października
1850 roku.

Tymczasem uprzednio Prowiantki Depar-
tament obwieszcza, iż życzącym zostawia się do
woli podjąć się dostawy w takiej ilości, w ia-
kiej kto sam zechce i ubezpieczy akuracie
oney prawnemi ewikoyami, że opłata pienię-
dzy czynioną będzie akuracie na terminach wedle
umow bez najmniejszego zatrzymania i zwłoki,
i że podczas przyjmowania dostawowanych
produktów przestrzegana będzie najsurowsza
sprawiedliwość i zgoła nie będą miały miejsca
nie tylko ucisk, lecz i najmniejsza próżna zwłoka.

Naczelnik Oddziału Bielaiew.

(381) Naczelnik Stołu Nikonowicz.

5. Od Wileńskiego Gubernialnego Rzą-
du ogłasza się, iż, wzięty Wileńskiej Gu-
bernii za wążanie się z Cyganów Józef Hryn-
kiewicz, z powodu nieprzedstawienia żadnych
dowodów, odesłany został 1820 czerwca 13
do Dineburskiej twierdzy do aresztantów
twierdzowych, a z oney przeprowadzony przez
Zwierzchność Inżynierską 1820 listopada 17
do takowejże Dinamindzkiej twierdzy. Za-
czem ogłasza się niniejszém dla wiadomości
właściciela lub gromady, do których pomie-
niony włóczęga może należeć. Lipca 22 dnia
1851 roku.

Assesor Józef Szulc.

Sekretarz Jamont.

Naczelnik Stołu Wincenty Szarskiy. (385).

	Czas Obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	W i a t r y.	Stan powietrza:
Obserwacye meteorologi- czne.	d. 27 godz. 2½ wiecz.	27 cal. 11 lin. 2 lin.	+ 17 stopni.	Póln.-zach.	Pogoda.
	d. 28 — — —	27 — 10 — 5 —	+ 17½ — —	Póln.-zach.	Chmury.
	d. 29 godz. 5 rano.	27 — 10 — 4 —	+ 7½ — —	Wschodni.	Pogoda.

Drukarnia A. Marcinowskiego.

DOZWALA SIĘ DRUKOWAĆ. Wilno. 1851. d. 29 Lipca.

CENZOR Leon Borowski.